

Σύνθεση

Δαμιανός Μωραΐτης

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Η παρουσίαση δημιουργήθηκε για τις ανάγκες των σεμιναρίων της Ομάδας Φωτογραφίας της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Λεβαδείας.

Η ζωή, έτσι όπως τη ζούμε, δεν είναι μια στιγμή γαλήνης. Παρ' όλα αυτά, η εικόνα του πουλιού που έρχεται από το άγνωστο και ξανατραβάει για το άγνωστο, παραμένει ένα έξοχο σύμβολο του σύντομου και ανεξήγητου περάσματος του ανθρώπου πάνω στη γη . . .

Le temps, ce grand sculpteur (Ο χρόνος, αυτός ο σπουδαίος γλύπτης)

Marguerite Yourcenar

(Γαλλίδα συγγραφέας και ποιήτρια)

Τα στοιχεία της σύνθεσης

1. Η υφή

Η υφή αναφέρεται στην «ποιότητα» ή στην «αίσθηση» (λείο, τραχύ, μαλακό, κλπ.) της επιφάνειας ενός αντικειμένου που απεικονίζεται. Οι υφές στη φωτογραφία υποδηλώνονται πάντα και δεν είναι ποτέ πραγματικές, πρόκειται προφανώς για μια ακόμη ψευδαίσθηση.

Η «αίσθηση» της υφής γίνεται εντονότερη σε συνθήκες πλάγιου φωτισμού.

Δαμιανός Μωραΐτης

2. Η ταξινόμηση

Ταξινόμηση είναι η τακτοποίηση όλων των στοιχείων της εικόνας, έτσι ώστε το καθένα να συνεισφέρει στη δημιουργία ενός (ενιαίου) αισθητικού αποτελέσματος και είναι βασικό στοιχείο της σύνθεσης. Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να έχουμε σωστή ταξινόμηση, εκείνο που ενδιαφέρει είναι να προσελκύουμε και να κρατάμε το βλέμμα των θεατών στη φωτογραφία μας.

3. Κυριαρχία και υπαγωγή

Μέσα στο κάδρο σας ένα στοιχείο μπορεί να κυριαρχήσει μέσω του μεγέθους και του χρώματος του, οπότε κάποιο άλλο είναι υπαγμένο.

Τα μεγάλα αντικείμενα κυριαρχούν πάνω στα μικρότερα και τα θερμά, πάνω στα ψυχρά και «ωχρά». Ένας άλλος τρόπος για να επιτευχθεί η κυριαρχία είναι μέσω της τοποθέτησης διαφορετικών, μεταξύ τους, αντικειμένων στο κάδρο.

Ένα αντικείμενο που βρίσκεται κεντρικά, θα τραβήξει περισσότερη προσοχή, από ότι ένα αντικείμενο που βρίσκεται στην περιφέρεια. Ωστόσο, το κέντρο δεν είναι το καλλίτερο μέρος για να τοποθετήσει κανείς το πιο κυρίαρχο στοιχείο. Συνήθως, η τοποθέτησή του πλάι στο κέντρο, είναι πιο αποτελεσματική.

Μια άλλη μέθοδος για να επιτευχθεί κυριαρχία, είναι μέσω της σύγκλισης των γραμμών, μιας και το μάτι τείνει να τις ακολουθεί, ως το σημείο που συγκλίνουν.

3. Κυριαρχία και υπαγωγή

Δαμιανός Μωραΐτης

Δαμιανός Μωραΐτης

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Δαμιανός Μωραΐτης

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

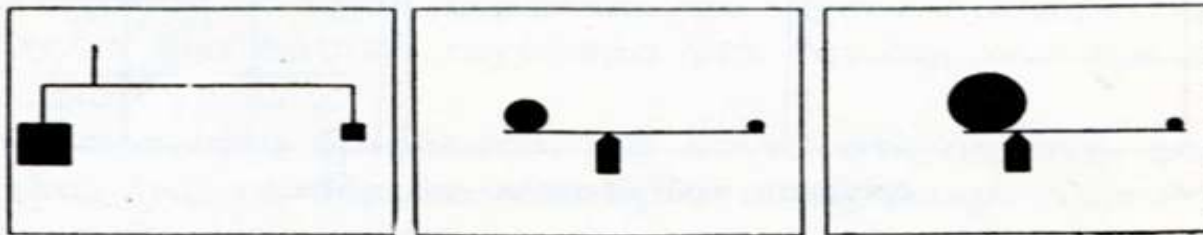
4. Η συνάφεια

Συνάφεια είναι το ταίριασμα των διαφορετικών κομματιών του έργου. Μπορεί στην πραγματικότητα αυτά να μη συσχετίζονται (να μην κολλάνε), αλλά μέσα στην εικόνα, το χρώμα, το σχήμα και το μέγεθος τους να δημιουργούν μια αίσθηση ενιαίας κατάστασης, οπότε λέμε πως έχουμε συνάφεια.

Δηλαδή μπορούμε να πετύχουμε οπτική συνάφεια, επειδή τα αντικείμενα έχουν ανάλογο χρώμα, χροιά, τονική αξία. Συνάφεια επίσης πετυχαίνω και μέσω της ομοιότητας του σχήματος, του μεγέθους ή της υφής. Ωστόσο, η πολύ μεγάλη ομοιότητα μπορεί να οδηγήσει σ' ένα βαρετό θέμα. Χρειαζόμαστε ποικιλία για να προσθέσουμε ενδιαφέρον στην εικόνα.

5. Η ισορροπία

Όλα τα στοιχεία που περιέχονται στο κάδρο, έχουν μια αίσθηση «βάρους». Πρόκειται προφανώς για ψευδαίσθηση γιατί πχ ένα μπαλόνι φουσκωμένο δεν έχει σχεδόν καθόλου βάρος, ακόμα και αν είναι μαύρου χρώματος. Στη φωτογραφία όμως ένα μπαλόνι μαύρο σου δίνει την ψευδαίσθηση μεγάλου «βάρους». Τα μεγάλα και σκούρα αντικείμενα λοιπόν είναι βαρύτερα από ότι τα μικρά και ανοιχτόχρωμα. Η θέση τους είναι επίσης κρίσιμη. Ασυναίσθητα θεωρούμε, ότι το κέντρο μιας εικόνας αντιστοιχεί με ένα υπομόχλιο. Ένα μεγάλο βάρος στο ένα άκρο του μοχλού, μπορεί να ισοσταθμιστεί από ένα μικρότερο βάρος στο άλλο άκρο, αν το μικρότερο βάρος βρίσκεται σε μεγαλύτερη απόσταση από το υπομόχλιο. Για να πετύχουμε ισορροπία λοιπόν μετακινούμε, κατάλληλα, το σημαντικότερο εικαστικό στοιχείο της φωτογραφίας που εξ αντικειμένου είναι το «κέντρο» του ενδιαφέροντος και παίζει το ρόλο του «το υπομοχλίου» σύμφωνα με τον πιο πάνω κανόνα της φυσικής.

6. Ο θετικός και ο αρνητικός χώρος

«Θετικός» ονομάζεται ο χώρος που περιέχει φωτογραφικά «αντικείμενα» και φόρμες.

Ο «Αρνητικός» χώρος είναι ο χώρος που βρίσκεται ανάμεσά τους .

Περιοχές μιας εικόνας που εμπεριέχουν “τίποτα”, είναι σπουδαία εικαστικά στοιχεία, προσδίδοντας ισορροπία σε μια εικόνα, διότι και το «κενό» έχει «βαρύτητα» στη φωτογραφία και στις εικαστικές τέχνες γενικότερα.

7. ρυθμός

Ο ρυθμός αναφέρεται στην επαναλαμβανόμενη εμφάνιση στοιχείων στην εικόνα, σε τακτά διαστήματα, ακριβώς όπως συμβαίνει και στη μουσική, που ο ρυθμός αναφέρεται στην κανονική επανάληψη, συγκεκριμένων μουσικών φθόγγων (νότες), σε ένα χρονικό διάστημα. Η επανάληψη παρόμοιων σχημάτων στη φωτογραφία δημιουργεί ρυθμό, που κάνει την εικόνα να φαίνεται «ευκολότερη» και πιο ευχάριστη.

Ο ρυθμός ενεργεί καταπραϊντικά και τα μάτια μας λαχταρούν ν’ ακολουθούν ρυθμικά μοτίβα. Για εντυπωσιασμό, ο ρυθμός απαιτεί κάποια ποικιλία, γιατί όταν είναι εντελώς όμοιος ή τέλειος, ενδέχεται να γίνεται βαρετός. Επομένως όταν συνθέτετε τις εικόνες σας, επιδιώξτε την επανάληψη μαζί με την ποικιλία. Για παράδειγμα η φωτογράφιση ενός φράκτη που είναι τέλειος, δεν θα συγκρατεί το ενδιαφέρον ενός θεατή για πολύ. Αντίθετα αν μερικοί από τους στύλους του είναι στραβοί, σπασμένοι, μεγαλύτεροι ή μικρότεροι θα παρουσιάζει περισσότερο ενδιαφέρον.

Paul Strand

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Paul Strand

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

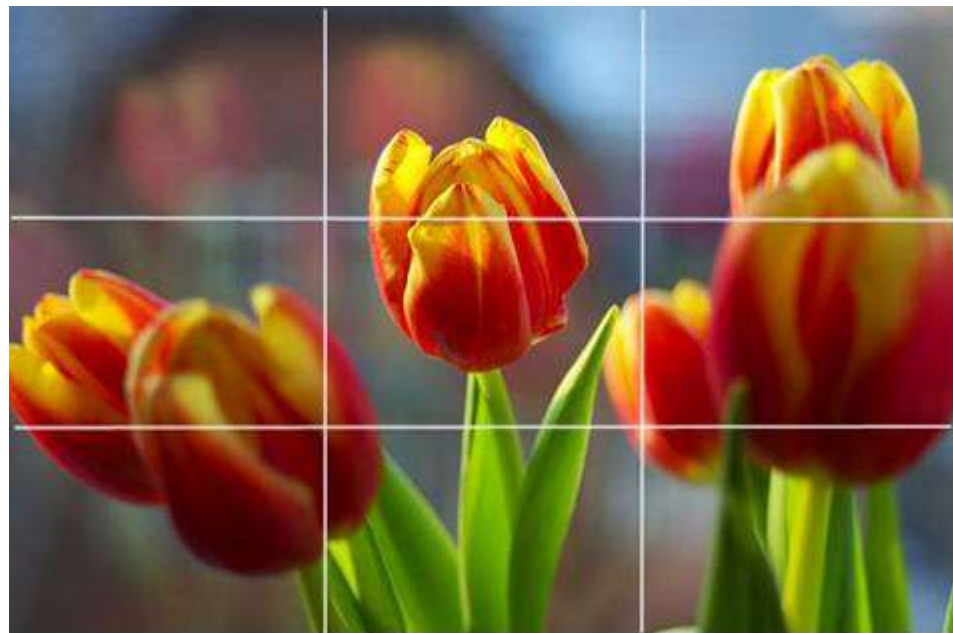
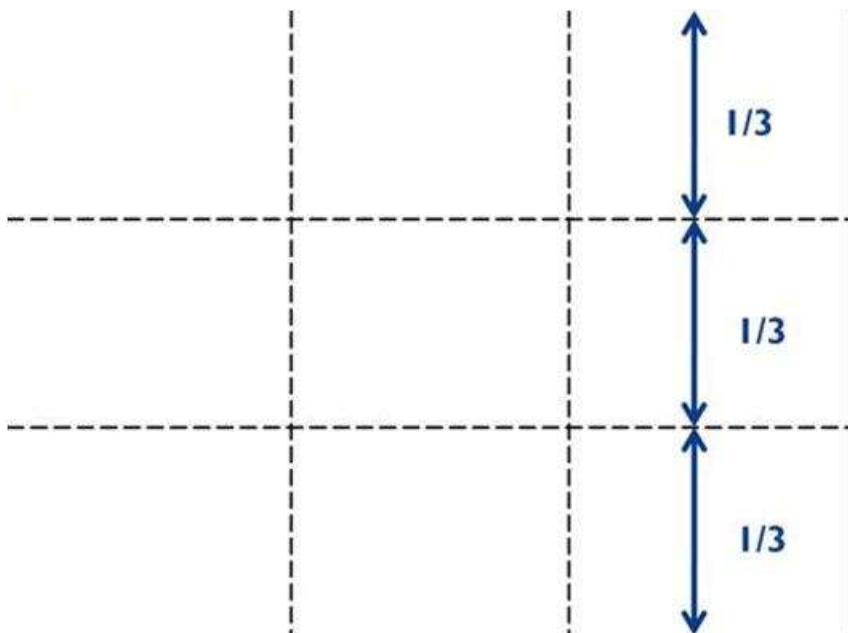
Δαμιανός Μωραΐτης

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

8. Ο «κανόνας» των τρίτων

Πολλοί φωτογράφοι και καλλιτέχνες γνωρίζουν τον κανόνα των τρίτων, όπου μια εικόνα διαιρείται σε τρία τμήματα κατακόρυφα και τρία οριζόντια, και τα 4 σημεία που συναντιούνται οι γραμμές αντιπροσωπεύουν μέρη στα οποία θα πρέπει να τοποθετηθούν σημαντικά εικαστικά στοιχεία.

Σε ένα τοπίο, η μετακίνηση του ορίζοντα στη θέση του ενός τρίτου, είναι συχνά πιο εντυπωσιακή, από την τοποθέτησή του στο μέσον, αλλά θα μπορούσε επίσης να μπει κοντά στο κάτω μέρος, στο ένα τέταρτο ή στο ένα έκτο.

**Η εφαρμογή του κανόνα των τρίτων δεν είναι υποχρεωτική
Άλλωστε όλοι οι κανόνες «σπάνε» με γνώση**

Συμπεράσματα

- Κατά την τοποθέτηση στοιχείων για μια εντυπωσιακή σύνθεση, πρέπει να λάβετε υπόψη σας πολλούς παράγοντες, όπως **το χρώμα, την κυριαρχία, το μέγεθος, την ισορροπία και την αναλογία.**
- Συχνά ένα συγκεκριμένο ποσοστό ανισορροπίας ή έντασης μπορούν να κάνουν μια εικόνα περισσότερο εντυπωσιακή. Αυτό έχει να κάνει με την διαίσθηση και τα αισθήματα σας σε σχέση με το θέμα σας.
- Ο καθένας μας είναι μοναδικός και θα έπρεπε να αγωνιζόμαστε σκληρά, για να διατηρούμε την διαφορετικότητά μας, τα αισθήματα και τις εντυπώσεις μας για το θέμα που επιλέγουμε.
- σύνθεση στην φωτογραφία είναι ότι το συντακτικό στη λογοτεχνία. Εάν δεν γνωρίζουμε το πως, το που, και το γιατί χρησιμοποιούμε το κάθε στοιχείο, την οπτική γωνία επιλογής, το φόντο σε κάθε μια φωτογραφία, τότε σίγουρα οι φωτογραφίες μας δεν θα έχουν την ποιότητα που θα θέλαμε να δείξουμε.
- Η κατανόηση των στοιχείων της οπτικής σχεδίασης και πως αυτά μπορούν να επηρεάσουν τα συναισθήματά μας, μπορούν να μας βοηθήσουν να κάνουμε τις φωτογραφίες μας πιο εντυπωσιακές. Ωστόσο, να θυμάστε ότι κανένας κανόνας ή οδηγία δεν μπορεί ποτέ να εγγυηθεί επιτυχία. Μια επιτυχημένη εικόνα εξαρτάται από ένα σωρό πράγματα που πρέπει να συνυπάρχουν, όπως: η στιγμή, ο φωτισμός, το χρώμα, η σύνθεση, αλλά και ένα κοινό ευαίσθητο, στα συναισθήματα που προσπαθείτε να του μεταβιβάσετε.

Συμπεράσματα

- Το πώς αντιλαμβάνεται την αισθητική ο καθένας μας, εξαρτάται από πολλούς και διαφορετικούς παράγοντες της ατομικής και συλλογικής μας ζωής. Ακόμα έχει να κάνει με τα βιώματα και την κοινωνικοποίηση που κουβαλάει ο καθένας από μας.
- Με άλλα λόγια, έχει να κάνει με το πώς ο καθένας από μας «βλέπει τα πράγματα».
- Και επειδή κανείς από σας δεν είναι επαγγελματίας, προς το παρόν, να θυμάστε ότι τραβάτε φωτογραφίες μόνο για την απλή ευχαρίστηση σας.

Τέλος

Δαμιανός Μωραΐτης

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ